

Uttalande av Landspartiet Svenska Samer med anledning av FN:s Rasdiskrimineringskommittés (CERD) beslut angående nickelgruvprojektet i Rönnbäck i Björkvattdalen, Tärnaby

Landspartiet Svenska Samer välkomnar beslutet från FN:s Rasdiskrimineringskommitté (CERD) i fallet Rönnbäck i Björkvattdalen, Tärnaby. I beslutet uppmanar FN Sverige att dra tillbaka koncessionerna för den planerade nickelgruvan i Rönnbäck. Gruvkampen i Rönnbäck har pågått i många år. Projektet har överklagats och kritiserats från många samer och andra aktörer. Även Sametinget har fördömt projektet. Gruvprojektet drabbar hundratals samer, varav majoriteten inte har haft möjlighet att föra sin talan i fallet.

FN:s Rasdiskrimineringskommitté anför tydligt att nickelgruvprojektet i Rönnbäck bryter mot konventionen om rasdiskriminering. De har landat i den enda rimliga slutsatsen, att när staten inte har tagit hänsyn till samiska rättigheter blir det en diskriminerande process. Det är samiska rättigheter det handlar om.

Vad gäller statens argumentering i fallet kan konstateras att man helt saknar självinsikt, och inte respekterat, de skyldigheter man har gentemot alla drabbade samer och hela det samiska folket. I många års tid har drabbade samer fått höra att det är för tidigt i processen att kräva att få sin röst hörd. FN:s beslut underkänner statens argumentering totalt. I Rönnbäck finns tre bearbetningskoncessioner beviljade som gäller till år 2037.

- Man måste komma ihåg att det är många fler samer som har sina rättigheter i området som berörs, vilket inte framkommer i det fall som samebyn och Samerådet formulerat till kommittén. För alla samer som berörs har detta varit en oerhörd påfrestning och fallet har präglats av ett stort osynliggörande av samiska rättigheter. Det finns inget samtycke, säger Marie Persson Njajta, partiledare för Landspartiet Svenska Samer.

FN:s Rasdiskrimineringskommitté klargör att urfolks rättigheter till mark och vatten finns oavsett nationella lagar. En del av kärnan av diskrimineringen av urfolk är just att rättigheterna inte erkänns i nationella lagar och tillämpningen av dessa. FN poängterar att markrättigheter för urfolk är permanenta rättigheter som är folkrättsligt erkända av FN och andra internationella människorättsmekanismer. Kommittén klargör att exploatering av naturresurser som ett allmänt intresse inte fråntar staten skyldigheten att inte diskriminera mot urfolk som är beroende av samma marker. Det fråntar inte heller staten deras skyldighet till konsultation.

FN uppmanar Sverige att revidera lagstiftningen så den respekterar samernas status som urfolk med rätt till land, vatten, naturresurser och att respektera fritt och informerat förhandssamtycke.

- Vi förväntar oss att staten tar beslutet på allvar och reviderar lagstiftningen så den harmonierar med internationell urfolksrätt. Urfolksrätten gäller alla samer. Beslutet innebär stora konsekvenser för exploatering i Saepmie. Det visar att Sveriges minerallagstiftning, exploateringsprocessen och andra relevanta lagar inte tar tillräcklig hänsyn till samers rättigheter. Det visar även att s.k. konsultation i Sverige inte fungerar, säger Marie Persson Njajta, partiledare för Landspartiet Svenska Samer.

- Att FN ska behöva gå in i gruvprojekt i Sverige är allvarligt och något som regering och riksdag måste ta på allvar. FN:s Rasdiskrimineringskommitté är en av FN:s tyngsta kommittéer. Landspartiet Svenska Samer uppmanar Sverige att respektera FN:s beslut och dra tillbaka alla beviljade bearbetningskoncessioner i Rönnbäck, säger Naadja Östergren, partiledare för Landspartiet Svenska Samer.

Saepmie 11 december 2020

**Styrelsen i Landspartiet Svenska Samer
gm partiledare Marie Persson Njajta och Naadja Östergren**